

На основу члана 80. тачка 10) Закона о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС”, бр. 62/06, 65/08 - др. закон, 41/09, 112/15, 80/17 и 95/18 - др. закон) и члана 17. став 4. и члана 24. став 2. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС, 44/14 и 30/18 – др. закон),

Министар пољопривреде, шумарства и водопривреде доноси

**ПРАВИЛНИК
О УСЛОВИМА ЗА ИЗРАДУ ПРОЈЕКТА ПОБОЉШАЊА КВАЛИТЕТА
ОБРАДИВОГ ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА**

*(Објављено у „Службеном гласнику РС”,
број 128/20 од 26. октобра 2020. године)*

Члан 1.

Овим правилником ближе се прописују услови које треба да испуни привредно друштво, односно предузеће или друго правно лице (у даљем тексту: правно лице) за израду пројекта побољшања квалитета обрадивог пољопривредног земљишта.

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом правилнику имају следеће значење:

1) обрадиво пољопривредно земљиште је њива, врт, воћњак, виноград и ливада које је као такво уписано у катастар непокретности;

2) пројекат побољшања квалитета обрадивог пољопривредног земљишта (у даљем тексту: пројекат) је документ који се израђује за потребе побољшања квалитета обрадивог пољопривредног земљишта и обухвата:

(1) опште климатске карактеристике подручја за побољшање квалитета обрадивог пољопривредног земљишта са анализом података који се односе на: влажност и температуру ваздуха, падавине, облачност, осунчаност, режим ветрова и друго, исказане као средње месечне вредности климатских параметара за репрезентативни период праћења, у складу са захтевима израде пројектног решења;

(2) опште педолошке карактеристике подручја за побољшање квалитета обрадивог пољопривредног земљишта: тип земљишта; опис унутрашње и спољашње морфологије земљишта; број и опис појединих хоризоната и слојева земљишта, са њиховим називима, ознакама и дубинама;

(3) опште хидрографске карактеристике подручја за побољшање квалитета обрадивог пољопривредног земљишта;

(4) стање пољопривредне производње са анализом података и описом активности која се обавља на обрадивом пољопривредном земљишту;

(5) документацију о власницима и корисницима пољопривредног земљишта (преписи листова непокретности, односно поседовних листова или земљишнокњижних уложака и копија катастарског плана);

(6) пројектно решење за побољшање квалитета обрадивог пољопривредног земљишта које се спороводи техничким уређењем терена, хидротехничким и агротехничким радовима, о чијем избору и обиму се доноси одлука на основу: рекогносцирања терена; теренског испитивања земљишта (сондирање земљишта, односно отварање педолошких профила, опис спољашње и унутрашње морфологије педолошких профила, узорковање земљишта); лабораторијског испитивања земљишта изабраним методама испитивања и класификацијама земљишта; утврђених узрока и чинилаца који доводе до промене, односно умањења квалитета земљишта, као и неопходности побољшања квалитета земљишта;

(7) рокове извођења појединих фаза радова;

(8) предмер и предрачун радова;

3) побољшање квалитета обрадивог пољопривредног земљишта је систем техничког уређења терена, хидротехничких и агротехничких мера, односно поступака и радова чијим се извођењем побољшавају физичке, хемијске и биолошке особине обрадивог пољопривредног земљишта, што доводи до повећања квалитета земљишта и за циљ има обезбеђење повољних услова за раст и развој гајених биљака и постизање стабилних приноса, уз поштовање ограничења на подручјима заштите прописаних законом којим се уређује заштита природе и ограничења прописаних законом којим се уређују културна добра, уз очување заштите животне средине;

4) техничко уређење терена, хидротехнички и агротехнички радови из тачке 2) подтачка (6) овог члана су: оглињавање земљишта и опескавање земљишта, поправка агрегатног састава земљишта, смањење киселости земљишта, смањење алкалности земљишта, наводњавање обрадивог пољопривредног земљишта, одводњавање обрадивог пољопривредног земљишта, мелиоративно ђубрење обрадивог пољопривредног земљишта;

5) плодност земљишта је способност земљишта да истовремено задовољи потребе биљака за водом, хранљивим материјама, ваздухом, топлотом, простором за коренов систем, као и повољним биохемијским режимом;

6) квалитет обрадивог пољопривредног земљишта је способност земљишта да се одупре неповољном природном и антропогеном утицају и задржи повољне физичке, хемијске и биолошке особине, односно плодност земљишта;

7) инвеститор је лице које наручује израду пројекта и које је власник, односно корисник пољопривредног земљишта;

8) пројектантска организација је правно лице које је овлашћено од стране министарства надлежног за послове пољопривреде (у даљем тексту: Министарство) за израду пројекта и које испуњава услове за израду пројекта, прописане законом којим се уређује пољопривредно земљиште и овим правилником, као и које може да буде предмет акредитације, у складу са законом којим се уређује акредитација;

9) одговорни пројектант је лице које је одговорно лице пројектантске организације именовало за учешће у изради пројекта, које је одговорно за део пројекта који је израдило и својим потписом потврђује да је део пројекта који је израдило сачињен у складу са правилима струке и прописима којима се уређује пољопривредно земљиште;

10) главни пројектант је лице које је одговорно лице пројектантске организације именовало за израду и/или руковођење израдом пројекта, које је одговорно за усклађеност делова пројекта које су израдила лица из тачке 9) овог члана и својим потписом потврђује усаглашеност свих појединачних делова пројекта, које је одговорно за спровођење пројектног решења за побољшање квалитета обрадивог пољопривредног земљишта, односно које својим потписом потврђује да је пројекат израђен у складу са правилима струке и прописима којима се уређује пољопривредно земљиште, ако је пројекат самостално израдило.

Члан 3.

Пројектантска организација испуњава услове за обављање послова израде пројекта ако:

- 1) располаже одговарајућим радним простором са функционално одвојеним просторијама;
- 2) има одговарајућу техничку опремљеност;
- 3) је акредитована у Акредитационом телу Србије (у даљем тексту: АТС) за послове испитивања земљишта, и то за методе испитивања које користи за израду пројекта, као и ако има сертификат о акредитацији издат од стране АТС у складу са захтевима важећег стандарда SRPS ISO/IEC 17025, Општи захтеви за компетентност лабораторија за испитивање и лабораторија за еталонирање за предмет испитивања: земљиште;
- 4) је регистрована у Агенцији за привредне регистре или у судском регистру;
- 5) има одговарајуће стручне капацитете.

Пројектантска организација која обавља научноистраживачку делатност у складу са законом којим се уређује наука, осим услова из става 1. овог члана, испуњава и услов да је акредитована од стране одбора за акредитацију научноистраживачких организација за област биотехничких наука – пољопривреда.

Пројектантска организација може за послове лабораторијског испитивања земљишта да закључи уговор о сарадњи са другим лицем које испуњава услове прописане овим правилником за лабораторијско испитивање земљишта и које је акредитовано у АТС за послове испитивања земљишта, и то за методе испитивања које су потребне за израду пројекта, као и које има сертификат о акредитацији издат од стране АТС у складу са захтевима важећег стандарда SRPS ISO/IEC 17025, Општи захтеви за компетентност лабораторија за испитивање и лабораторија за еталонирање за предмет испитивања: земљиште.

Члан 4.

Пројектантска организација и друго лице са којим има закључен уговор о сарадњи за обављање послова лабораторијског испитивања земљишта испуњава услове у погледу одговарајућег радног простора ако има радни простор:

- 1) који се налази у објекту који је изграђен од чврстог материјала, односно који је заштићен од спољашњих фактора;
- 2) који се састоји од функционално одвојених просторија, односно радних делова који су потребни за рад.

Пројектантска организација која самостално обавља послове лабораторијског испитивања земљишта или друго лице са којим има закључен уговор о сарадњи за обављање послова лабораторијског испитивања земљишта испуњава услове у погледу одговарајућег радног простора ако, осим радног простора из става 1. овог члана, има и радни простор у ком су обезбеђени радни услови за несметану комуникацију и вршење лабораторијских анализа и других послова, без међусобних ометања у раду.

Радни простор из става 2. овог члана састоји се од функционално одвојених просторија, односно радних делова који су потребни за рад, и то за:

- 1) пријем узорака земљишта;
- 2) сушење узорака земљишта одвојеног од могућих извора контаминације;
- 3) млевење и просејавање узорака земљишта одвојеног од могућих извора контаминације;
- 4) мерење масе узорака земљишта, осим ако се у просторији за лабораторијско извођење анализа земљишта налази део за мерење масе који је изолован од спољашњих утицаја;
- 5) обраду резултата мерења;
- 6) лабораторијско извођење анализа земљишта;
- 7) складиштење и чување узорака земљишта;
- 8) складиштење и чување хемикалија и остатака хемијских раствора.

Радни простор из ст. 2. и 3. овог члана има одвојену просторију, односно радни део у коме се обављају послови: проучавања климатских, педолошких и хидрографских фактора и расположиве документације, као и педолошких, геолошких, топографских и хидролошких карти; анализе резултата рекогносцирања терена и лабораторијских резултата испитивања земљишта; дефинисања пројектног решења и потребних мера и активности; одређивања рокова извођења појединих фаза радова и предмера и предрачуна радова за спровођење поступка побољшања квалитета обрадивог пољопривредног земљишта, као и одвојену просторију са радним столом и потребном рачунарском опремом за вођење електронске евиденције о извршеним узорковањима, резултатима лабораторијских анализа и израду графичких прилога.

Просторије, односно радни делови из ст. 1 - 3. овог члана, у радном простору су смештени тако да омогућавају непрекидан ток кретања узорка земљишта од пријема у лабораторију, извођења анализе, чувања узорка и одбацивања узорка.

Члан 5.

Пројектантска организација испуњава услове у погледу техничке опремљености за обављање послова рекогносцирања терена, теренског испитивања и узорковања земљишта ако има најмање:

1) топографску карту, фотоапарат, прибор за узорковање земљишта из бушотина, алат за копање педолошког профила (крамп, лопата, ашов), прибор за испитивање педолошког профила (педолошки нож, хлороводична киселина и други хемијски реагенси), Менселову књигу боја, метарску траку, врећице за узорке земљишта у нарушеном стању, прибор за узимање узорака у природном ненарушеном стању (метални цилиндри са постољима), теренски образац за унос података;

2) прстенасте челичне инфилтрометре за одређивање инфилтрационих карактеристика земљишта на терену;

3) GPS (*Global Positioning System*) апарат/пријемник за читавање географских координата.

Члан 6.

Пројектантска организација која самостално обавља послове лабораторијског испитивања земљишта или друго лице са којим има закључен уговор о сарадњи за обављање послова лабораторијског испитивања земљишта испуњава услове у погледу техничке опремљености за обављање послова лабораторијског испитивања земљишта ако има лабораторијску опрему за одређивање најмање:

1) механичког састава земљишта за сваку механичку фракцију; текстурне класе земљишта; структурне анализе (анализа агрегатног састава); специфичне масе земљишта (густина чврсте фазе земљишта) и запреминске масе земљишта (густина сувог земљишта);

2) влажности земљишта, водопропустљивости земљишта, укупне порозности земљишта, стабилности, тј. водоотпорности структурних агрегата, ретенције воде у интервалу 0 - 1,5 МРа и филтрационих карактеристика земљишта;

3) хемијске реакције земљишта (рН) - активна киселост (вредност рН у води) и супституционе киселости (вредност рН у 1М КСl), хидролитичке киселости земљишта, суме адсорбованих базних катјона, капацитета адсорпције катјона, хемијске реакције земљишта (рН) у водом сатурисаној пасти, садржаја укупних водорастворљивих соли, садржаја органске материје (садржај хумуса), садржаја слободног калцијум карбоната CaCO_3 , садржаја укупног азота N, садржаја лакоприступачног фосфора у облику P_2O_5 и садржаја лакоприступачног калијума у облику K_2O ;

4) садржаја приступачних облика микроелемената: бакра, цинка, гвожђа, мангана;

5) респирације и укупног броја микроорганизама, броја амонификатора и броја бактерије *Azotobacter*.

Опрема из става 1. овог члана обухвата најмање:

1) опрему за уситњавање и хомогенизацију узорака (млин или други прибор за уситњавање узорака земљишта);

2) сита за просејавање за припрему за анализе узорака са отворима промера 2 mm;

3) сита за просејавање узорака земљишта са отворима промера 20 mm, 2 mm, 0,2 mm и 0,05 mm;

4) гарнитуру сита за просејавање узорака земљишта са отворима промера 10 mm, 5 mm, 3 mm, 2 mm, 1 mm, 0,5 mm и 0,25 mm, за одређивање агрегатног састава земљишта, односно за одређивање стабилности (водоотпорности) структурних агрегата земљишта;

5) пермеаметар са променљивим или константним притиском за серијско одређивање водопропустљивости земљишта;

6) стаклени цилиндар запремине 1.000 cm³ за седиментацију земљишних честица при извођењу механичке анализе земљишта;

7) часовник са секундомером;

8) пикнометар;

9) уређај за припрему дестиловане воде;

10) ротациону мућкалицу или хоризонталну трескалицу;

11) техничку вагу са тачношћу мерења 0,01 g;

12) аналитичку вагу са тачношћу мерења 0,0001 g;

13) pH метар;

14) бирету за титрацију;

15) Шајблеров калциметар;

16) опрему за примену документоване методе за одређивање садржаја слободног CaCO₃:

(1) барометар;

(2) термометар;

17) спектрофотометар;

18) пламени фотометар или атомски апсорпциони спектрофотометар

(AAS);

19) сушилицу са подешавањем температуре на 105±5°C;

20) ексикатор;

21) кондуктометар;

22) микроскоп са имерзијом;

23) аутоклав;

24) термостат са регулацијом температуре;

25) суви стерилизатор;

26) водено купатило са терморегулаторима;

27) електричну центрифугу,

28) фрижидер (до +4°C) довољне запремине за чување хемијских раствора и стандардних супстанци;

29) електричну пећ за жарење;

30) одмерну пипету и судове, лабораторијски прибор, лабораторијско посуђе, лабораторијски решо, потрошни материјал и хемикалије у складу са прописаним методама испитивања земљишта;

31) рачунар, како би се обезбедила обрада добијених теренских и лабораторијских резултата са наведеном идентификацијом коришћене методе и следљивост података о спроведеним поступцима о узорковању, пријему узорака, извођењу анализа (међу-резултати), формирању извештаја о резултатима испитивања, чувању узорака и одбацивању узорака;

32) одговарајућу рачунарску и софтверску опрему.

Пројектантска организација која самостално обавља послове лабораторијског испитивања земљишта или друго лице са којим има закључен уговор о сарадњи за обављање послова лабораторијског испитивања земљишта, у зависности од утврђеног узрока и чинилаца који доводе до промене, односно умањења квалитета обрадивог пољопривредног земљишта услед увећане количине опасних и штетних материја у пољопривредном земљишту и води за наводњавање, има и документ о утврђеној количини опасних и штетних материја у пољопривредном земљишту и води за наводњавање, израђен у складу са програмом и условима прописаним законом којим се уређује пољопривредно земљиште и подзаконским актима донетим на основу тог закона.

Члан 7.

Пројектантска организација испуњава услове у погледу техничке опремљености за обављање послова вођења електронске евиденције о извршеним узорковањима и резултатима лабораторијских анализа, као и послова израде графичких прилога, ако има одговарајућу рачунарску и софтверску опрему („Auto CAD”, „GIS”) са штампачем.

Члан 8.

Пројектантска организација испуњава услове у погледу стручних капацитета за обављање послова израде пројекта ако има запосленог најмање једног главног пројектанта:

- 1) са стручним називом дипломираног инжењера, на основу завршених основних студија из области пољопривреда - уже области мелиорације земљишта, биљне производње и општег смера, са најмање пет година радног искуства у области заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта, или
- 2) са научним називом доктора наука, на основу завршених докторских студија из области биотехничке науке у пољопривреди – уже области: физика земљишта, хемија земљишта, мелиорација земљишта, педологија или агрохемија, са најмање пет година радног искуства у стручној области заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта.

Члан 9.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број: 110-00-119/2020-09

МИНИСТАР

У Београду, 20. октобра 2020. године

Бранислав Недимовић